

L' ART DEL PAGÉS

SECCIÓ DOCTRINAL, AGRONÓMICA Y BIBLIOGRÁFICA.

Los rahims sulfatats.

L' any passat demostràrem que 'l vi elaborat ab rahims de vinyas sulfatadas al objecte de preservarlas y combatre 'l mildiu ab lo caldo bordelés, l' aygua celeste, la solució d' hidro carbonat de coure y altres compostos á base d' un preparat cúprich, no eran perjudicials á la salut.

Avuy nos toca parlar dels rahims destinats á postre pera probar que tampoch danyan á la persona que 'ls menji. Bastará dir que si cada 250 ceps necessitan 2,250 grams del licor cupro-cálcich de Millardet, á cada cep li corresponen 9 grams, que 'n contenen 2 de sulfat de coure. Aquesta quantitat s' ha d' aspergir sobre la planta per igual, ja ab un pinzell, ja ab una escombreta de bruch, palma ó espart, ja ab una ruixadora o pulverisador de cualsevol dels sistemas coneguts y per inventar. La operació no pot ser tan exacta que 's circumscribeixi unicament á las fullas y fruyt, part se 'n va als sarments y á la soca y part á terra ó se pert, ab lo qual lo cep no reb mes que dos tersos de líquit. Donchs bé; la pulverisació se practica en los mesos de Maig á Juliol, precisament en la época en que la vegetació es mes espléndida: succehint ab frecuencia que la exhuberancia de fullas tapa 'ls rahims, logrant d' aquest modo que tan sols una

petita part del líquit caygui al damunt del fruyt. Encara hi ha mes: la dilatació de la pel·lícula, resultat de la creixensa del rahim, llena algun cristallet que pogués haverhi en la superfície, á quin fi també hi ajuda 'l frech de las fullas mogudas per lo vent y la pluja, com aixís igualment aquestos elements que acabém de citar.

Després de tot aixó, es tant petita la quantitat de sulfat de coure continguda en lo rahim venut en nostres mercats, que suposant que cada cep ne produheixi per terme mitj set ó vuit lliuras, la quantitat de sulfat de coure deu estar repartida en set ó vuit parts. Si un individu menja duas ó tres lliuras de rahims, hi pot haverhi tan poch sulfat que 's poden menjar impunement y sense cap por de res.

Concedint que n' hi haja de cinch á deu centígrams: obrará á las horas com antiespasmódich, febrífugo, vomitiu; però may com tóxic, capás d' envenenar.

Nos ha mogut á fer aquestas indicacions la alarma produhida en algunas comarcas, ahont han enmalaltit y mort alguns caps de bestiar que habian menjat pám-pols de ceps sulfatats. En primer lloch, devém indicar que la operació s' havia practicat feya poch y que las fullas son las que mes substancia reben. Finalment, creyém que rentant bé los rahims, com á via de precaució, avans de menjarlos, no hi ha cuidado de que l' individu que 'ls menji, sofreixi las malas consecuencias que s' han vingut exagerant un poch massa á la lleugera.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRACTICA.

SITUACIÓ DELS CEPS

DE LA PROVINCIA DE TARRAGONA.

(Acabament)

La idea de ruixar los rahims ab solucions cúpricas m' impressioná fortament, per que vareig temer que 'l procediment pogués influhir desventatjosament en la calitat dels caldos.

Allavors me dirigí á mon amich M. Ferrer de Perpinyá, quí-mich de merescuda reputació, President de la Societat agrícola del departament dels Pirineus Orientals y delegat especial pera 'ls estudis de la filoxera. Vareig exposar á Mr. Ferrer los temors que tenia sobre 'ls perills del tractament aplicat directament al fruyt del cep, y en carta del 18 del corrent mes me contestá lo que segueix:

«En quant als recels que V. m' indica relativament á la introducció del coure en lo vi, asseguro á V. que son infundats. Dels numerosos experiments que s' han fet en Burdeos, en Montpeller y en París per sabis profesors, resulta que del coure sols se troban en lo vi vestigis imperceptibles, porque 's precipita en estat de sal insoluble en las brisas. Aixís, donchs, no deu V. detindres devant del suposat perill. Avuy per avuy no coneixem altre agent capás de combatre las malalties criptogámicas que 'l sulfat de coure, y á éll tenim d' acudir, so pena de perdre las cullitas y mes tart las mateixas vinyas, si las condicions atmosféricas fossin favorables á la propagació d' eixos rovellonets paràsits, trist regalo, com la filoxera, de la América del Nort.»

De consegüent no hi ha que duptar un sol instant en las circunstancias en que 'ns trobem; ó exposar las cullitas á contingencias terribles, que poden aniquilarlas en pochs dias, ó emplear resoltament las sals cúpricas y ab preferencia la barreja bordelesa, lo mateix contra lo *mildew* que contra 'l *Rot-black*.

Sols aixís podrem evitar una catástrofe imminent, per que lo mal se propaga ab rapidés y es molt de temer que en un ó dos anys s' estengui á tot lo territori de la provincia.

Crech necessari advertir, que encar que lo *Black-Rot* y 'l *Conothrium* tenen entre sí molta semblansa, per que las dos criptógamas atacan lo rahim, ofereixen de tots modos diferencias notables en sos respectius characters. Lo *Black-rot* revela sa presencia per medi de certas tacas circulars, petites y rojencas en las fullas. Aquellas tacas son altres tants *receptacles* ó depòsits dels esporos que mes tart tenen de invadir lo rahim y desenrotllar la vegetació criptogámica en sos grans. Al contrari, lo *Conothrium* ó *Rot-black*, no dona indicis precursors de sa invasió, sino que de repent se presenta en lo fruyt de la vinya. Aquestas diferencias dehuen servir de guia al agricultor pera

com batrer las dos malalties cuanapareixi lo *Black rot* en nostras vinyas, com es probable succeheixi mes ó menos aviat tota volta que aquesta criptógama s' ha trobat ja en la provincia de Barcelona. Contra lo *mildew* y 'l *Black-rot*, es indispensable aplicar á las fullas lo tractament cúprich desde mitjants de Maig, sens perjudici de repetirlo en la primera quinzena de Juliol sobre las fullas y 'l rahim y contra 'l *Conothyrium* en lo instant mateix en que 's descubreixin grans atacats.

A pesar del respecte que mereixen los sabís que aconsellan mullar ab sulfat de coure lo fruyt del cep, jo 'm proposo pendre en la próxima cullita la precaució de veremar apart las vinyas ahont estich ensajant aquest remey, pera proceder al análassis de sos vins y assegurar-me bé de lo inofensiu del tractament.

Tal es, trassada á grans rasgos y del modo que me ha permés lo curt temps, la situació actual de nostres vinyas. Comparada ab la que conegueren los que vivian fa cuaranta anys es verdaderament afflictiva. Y encara vaig á passar en silenci lo *Cochylis Roserana* que aquest any torna á exercir grans estragos en alguns punts de nostra comarca. Lo mes trist es que la llista de las criptógamas que invadeixen nostre arbust favorit, no s' ha agotat encara y aquestos maléfichs gérmenes, vinguts del altre costat del Atlantich. han pres ja carta de naturalesa á Europa y no desapareixerán jamay, com tampoch desapareixerá altre enemich mes formidable encara que 'ns amenassa d' aprop y no necessito nombrar.

En aquestas condicions l' agricultor deu preparar-se á sostenir una lluyta tenás é infatigable contra las plagas de la viuya. No 'ns queda altre recurs per que la planta que havia fet nostra prosperitat no puga substituhirse ab cap mes altra en nostra provincia: de manera que, ó aquest pays tindrà vinyas, ó será mes desgraciat de lo que generalment se creu.

Per fortuna las criptógamas que nos han invadit son objecte de grans estudis en l' extranjer y probablemente se trobarán dintre de pochi anys remeys efficassos pera combátrelas, com s' han trobat contra l' *Oidium* y 'l *Mildew*. En quan al terrible insecte que destruheix la vinya y se trova tan proxim á nostre frontera, molt podriam fer pera retardar la crisis que 'ns prepara, unint nostres esforços é imitant la inquebrantable energia d' altres pobles. ¡Vulga Deu illuminarnos pera que po-

guem donar un exemple de bon sentit pràctic i de verdader patriotisme quan arribi lo moment de lluitar!

Entre tant he cregut cumplir un deber, presentant los datos y observacions consignadas en aquest escrit, per si poden ser útils als viticultors de la provincia de Tarragona y contribuir en algun modo á la salvació de la primera riquesa d'aquest pays.

JOAN MIRET

Tarragona 26 de Juliol de 1888.

SECCIO DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Black-Rot.—A Fransa se dona per segur lo tractament del Black-Rot, aparegut en nostres vinyats darrerament, ab lo tractament dels preparats ab sals de coure.

Granja agrícola.—Se tracta d'establirne una á Valencia que serveixi d'escola pràctica d'agricultors.

Ab aquest objecte s'han adquirit ja 'ls locals y terrenos pera montar las clases y gabinetes, ahont s'instalarán las máquinas pera fer las experiencias.

Guatllas.—En lo districte de Puigcerdá, s'está agotant la casa de guatllas, segons diuen d'aquella localitat, per l'abús dels cassadors.

Mildiu.—Diuen de Vilaseca que la plaga del mildiu va present en aquella localitat proporcions alarmants, atacant no solsament al cep, si que també als avellaners y altres arbres.

També ha invadit la provincia d'Albacete.

Sembla que 'l sindicat de culliters de ví de Requena ha resolt d'acort ab l'Ajuntament, demanar l'auxili dels poders públics en vista del deplorable estat dels vinyats á causa del mildiu, ja que 'ls culliters no tenen fondos de reserva, donadas las malas cullitas últimas. Entre altrás cosas demanan feynas públicas y rebaixa de contribucions.

Sericicultura —L'enginyer agrónom senyor Ortiz Cañabate, ha rebut l'encàrrech d'estudiar en lo Nort d'Italia, las estacions sericícolas, pera organisar establiments anàlechs en algunas regions d'Espanya.

MERCATS, FIRAS Y CULLITAS.

Segons calculs fets respecte de la actual cullita de blat en Espanya, donan los resultats següents: uns tretze milions de hectòlitres més que las de 1886 y 87. Los ordís y las cibadas donarán un 10 per 100 més que la del any passat. Lo blat de moro se presenta en excel·lents condicions. Se calcula que la cullita total de blat en Espanya, podrà ser aquest any, de 36 á 37 milions de hectòlitres.

Agramunt —La fira ha estat molt animada en los dos últims dias, haventse fet bastantas tranzaccions, sobre tot en bestiar boví.

Corbera. —Las admetllas, á pesar d' habernhi alguna existencia, están sense demanda, cotisantse la classe esperansa á 13 pissetas la cuartera.

Reus. —La calma mes complerta s' ha observat en lo mercat últim de Reus. Las operacions en articles d' exportació foren nul las. Lo comers, no compra. Está á la mira del resultat que oferirán las próximas cullitas á qual recolecció estém abocats, donchs en las riberas del Ebro, s' ha comensat la de admetlla mollar, que será un tant escassa, però de bona calitat. Dintre pochos dias comensará també la recolecció de las avellanas á la que seguirá la de la admetlla forta, la de las garrofas, etc.

Tortosa —Los pagesos de Tortosa, á causa de la baixa en los preus de las cullitas, á ultims del vinent mes de Septiembre, que es la época en que acaban los arrendaments dels horts, van á fer present á sos duenyos respectius la impossibilitat de continuarlos. D' aquí s' originará la baixa en los arrendaments y la depreciació de las terras, que si ara excassament produhian un interés del 3 per 100 del capital empleat en ellas, ab lo contratemps no rendirán á sos duenyos ni pera 'l pago de las contribucions.

A causa de lo irregular del temps en lo trascurs d' aquest estiu, se retardará algun tant la recolecció de la garrofa; donchs, á pesar de la época que estém, encara no ha entrat dit fruyt en complerta saó, com en anys normals.

VINS.

Lo Ministre d' Agricultura de Fransa ha pronunciat un discurs de molt interès pera las nacions vitícolas com Espanya.

Després d' inspeccionar los vinyats del departament del Hérault, contestant á las queixas dels viticultors, declarará que empenyava la seva paraula que no 's firmaria lo tractat de comers franch-italiá, y que se recarregarian los drets sobre las pan-sas, en vista de la competencia que ab l' empleo d' aquest article se fa als vins naturals.

Lo Ministre de Foment, senyor Canalejas, estudia la manera d' evitar que la importació de vins italians encabessats fins los 19 graus, pugan perjudicar la exportació de nostres vins burlant las disposicions de la lley d' alkohols y anulant las transaccions del comers de vins

La espectació del resultat de la cullita y las malas condiciones dels mercats francesos, fan que 'ls especuladors se mantingan retrets y que 'ls negocis del ví atravessin una paralisació completa

Los tenedors de marcas acreditadas de vins d' embarch pera Ultramar se mostran indecisos pera vendre, resultant nominals y sense cotisació los preus d' aquest article.

Corbera.—Los vins casi están agotats en aquesta població, venentse las ultimas partidas desde 24 á 32 pessetas la carga.

Gandesa.—Hi ha una existencia de mes de mil cargas de ví, y ab poca estracció per las exigencias dels culliters.

Gandía.—Diuen que ha comensat á escaldarse 'l rahim pera convertirlo en pansa.

Segons noticias hi ha la presunció de que aquest any alcan-sarà bon preu lo citat fruyt, donchs n' hi haurá menos cantitat que 'l passat y además faltan existencias del anterior y los mercats consumidores l' esperan ab alguna impaciencia.

Reus.—En general la cullita del vi en aquesta provincia no 's presenta tan mal com era de temer, al veure que las malalties criptogámicas invadian los vinyats, porque l' alsa, que esperimentá la temperatura en la última quinzena, deturá la invasió que no arribá á desentrotllarse, á pesar de lo qual no deixá en un principi de causar danys considerables que, units als causats per las pedregadas que caygueren durant lo mes de Juny, farà que la cullita no siga de molt tan abundant com s' esperava. Si arribém á la época de la verema sense que sobrevinga cap afecció meteorológica, lo vi de la nova cullita sembla reunirá molt bonas condicions.

La cullita del vi se trova, á causa del temps poch favorable que s' experimentat, bastant retrassada, creyentse que no 's podrán comensar las operacions de la verema, fins á mitjants Septiembre.

Per lo que respecta á preus, no poden fixarse tota vegada que no se practican operacions, ni com á nominals podem donarlos

Tarragona.—En diferents termes dels partits judicials de Tarragona y Valls s' ha comensat la verema dels ceps coneguts en lo pays per «ull de llebre», qual varietat, com es de suposar, es molt primerenca.

Valencia.—Ja s' han presentat alguns comisionats en lo poble de Benigamin pera la compra de rahim: encara que no s' ha fixat son preu general, los propietaris esperan que será molt acceptable 'l que 's fixará atesa la escassetat de la cullita, y ser aquesta, en general, de bona qualitat.

Ja hi ha allí, segons dihuen, alguna partida, especialment de garnatxa tintorera en estat de veremarse.

Vinaró.—Com estém á finals de temporada las existencias son nul·las, donchs potser no quedin en aquesta ciutat 100 decálitres de ví del pays. Lo que s' embarca es procedent del alt Maestrat y baix Aragó.

Un mes escás falta pera veremar y los propietaris, en vista de tantas plagas, no saben lo que podrán recullir, donchs la pirala está fent estragos, no sols aquí, sino en tots los pobles de la comarca